

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 27ης Νοεμβρίου 1989

σχετικά με την ενημέρωση του πληθυσμού για τα εφαρμοστέα μέτρα προστασίας της υγείας και την ακολουθητέα συμπεριφορά σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες

(89/618/Ευρατόμ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 31,

την πρόταση της Επιτροπής, η οποία διατυπώθηκε κατόπιν γνώμης της ομάδας των προσωπικοτήτων που ορίστηκε από την επιστημονική και τεχνική επιτροπή, μεταξύ των εμπειρογνομόνων επιστημόνων των κρατών μελών, σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽¹⁾,τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽²⁾,

Εκτιμώντας:

ότι το άρθρο 2 στοιχείο δ) της συνθήκης επιβάλλει στην Κοινότητα να θεσπίζει ομοιόμορφους κανόνες ασφάλειας για την προστασία της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων·

ότι, στις 2 Φεβρουαρίου 1959, το Συμβούλιο εξέδωσε οδηγίες που καθορίζουν τους βασικούς κανόνες προστασίας της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες⁽³⁾, όπως τροποποιήθηκαν τελευταία με την οδηγία 80/836/Ευρατόμ⁽⁴⁾ και την οδηγία 84/467/Ευρατόμ⁽⁵⁾·

ότι, σύμφωνα με το άρθρο 24 της οδηγίας 80/836/Ευρατόμ, κάθε κράτος μέλος πρέπει να προβλέπει ώστε οι εργαζόμενοι που εκτίθενται να ενημερώνονται επαρκώς στον τομέα της ακτινοπροστασίας·

ότι σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 4 της ίδιας οδηγίας, κάθε κράτος μέλος πρέπει να προβλέπει, σε περίπτωση ατυχήματος, στάθμες επέμβασης καθώς και τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν από τις αρμόδιες αρχές και τους μηχανισμούς επέμβασης, το προσωπικό και το υλικό που απαιτούνται για τη διαφύλαξη και τη διατήρηση της υγείας του πληθυσμού·

ότι πρέπει να συμπληρωθούν εκ νέου, σε κοινοτικό επίπεδο, οι διατάξεις οι σχετικές με την ενημέρωση του κοινού όσον αφορά τους τομείς που καλύπτονται ήδη από το άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1985 για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον⁽⁶⁾ και από το άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 82/501/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24ης Ιουνίου 1982 περί του

κινδύνου ατυχημάτων μεγάλης εκτάσεως τον οποίο περικλείουν ορισμένες βιομηχανικές δραστηριότητες⁽⁷⁾, όπως τροποποιήθηκε από την οδηγία 88/610/ΕΟΚ⁽⁸⁾·

ότι όλα τα κράτη μέλη έχουν υπογράψει τη σύμβαση του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας (ΔΟΑΕ) για την έγκαιρη γνωστοποίηση των πυρηνικών ατυχημάτων·

ότι η απόφαση 87/600/Ευρατόμ του Συμβουλίου της 14ης Δεκεμβρίου 1987 για τις κοινοτικές ρυθμίσεις σχετικά με την ταχεία ανταλλαγή πληροφοριών σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες⁽⁹⁾, απαιτεί, κάθε κράτος μέλος να αποφασίζει να λάβει έκτακτα μέτρα με σκοπό την προστασία του πληθυσμού, είτε ύστερα από μετρήσεις αφύσικα υψηλών επιπέδων ραδιενέργειας στο περιβάλλον είτε ύστερα από ατύχημα που προκάλεσε ή ενδέχεται να προκαλέσει σημαντική διαρροή ραδιενεργών υλικών, να ανακοινώσει στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη που υφίστανται ή ενδέχεται να υποστούν επιπτώσεις, τα προστατευτικά μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπονται καθώς και τα μέτρα που έχουν ληφθεί ή προβλέπονται για την ενημέρωση του πληθυσμού·

ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν ήδη συνάψει διμερείς συμφωνίες για την ενημέρωση, το συντονισμό και την αμοιβαία βοήθεια σε περίπτωση πυρηνικού ατυχήματος·

ότι, επιπλέον, επιβάλλεται να δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες ευαισθητοποίησης των ενδιαφερομένων πληθυσμών, ώστε, σε περίπτωση ατυχήματος που θα γίνει σε πυρηνική εγκατάσταση κράτους μέλους, οι πληθυσμοί αυτοί να ακολουθήσουν αρμόζουσα συμπεριφορά η οποία να συμβάλλει στην αποτελεσματικότητα των έκτακτων μέτρων που έχουν ληφθεί ή προβλέπονται·

ότι, κατά συνέπεια, επιβάλλεται, οι ομάδες πληθυσμού που ενδέχεται να πληγούν σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες να ενημερώνονται συνεχώς, εκ των προτέρων και με τον κατάλληλο τρόπο, για τα μέτρα προστασίας της υγείας που προβλέπονται γι' αυτές καθώς και για τη συμπεριφορά που πρέπει να ακολουθήσουν σε τέτοια περίπτωση· ότι πρέπει να προβλεφθούν για το σκοπό αυτό, σε κοινοτικό επίπεδο, ορισμένες κοινές αρχές και ειδικές διατάξεις σε θέματα ενημέρωσης των ομάδων αυτών πληθυσμού·

ότι πρέπει επίσης να καθοριστούν κοινές αρχές και ειδικές διατάξεις όσον αφορά την ενημέρωση που πρέπει να δοθεί στον πληθυσμό ο οποίος πράγματι πλήττεται σε περίπτωση πραγματικού έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες·

(1) ΕΕ αριθ. C 158 της 26. 6. 1989, σ. 403.

(2) ΕΕ αριθ. C 337 της 31. 12. 1988, σ. 67.

(3) ΕΕ αριθ. 11 της 20. 2. 1959, σ. 221/59.

(4) ΕΕ αριθ. L 246 της 17. 9. 1980, σ. 1.

(5) ΕΕ αριθ. L 265 της 5. 10. 1984, σ. 4.

(6) ΕΕ αριθ. L 175 της 5. 7. 1985, σ. 40.

(7) ΕΕ αριθ. L 230 της 5. 8. 1982, σ. 1.

(8) ΕΕ αριθ. L 336 της 7. 12. 1988, σ. 14.

(9) ΕΕ αριθ. L 371 της 30. 12. 1987, σ. 76.

ε) ότι, κατά την ενημέρωση που παρέχεται, πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη η περίπτωση των πληθυσμών που βρίσκονται στις περιοχές των συνόρων·

ότι, επιπλέον, πρέπει να προσανατολιστούμε προς την ενίσχυση των μέτρων και της συνήθους πρακτικής που εφαρμόζονται σε εθνικό επίπεδο όσον αφορά την ενημέρωση του πληθυσμού σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Στόχοι και ορισμοί

Άρθρο 1

Η παρούσα οδηγία αποβλέπει στον καθορισμό, σε κοινοτικό επίπεδο, κοινών στόχων σχετικά με τα μέτρα και τις διαδικασίες ενημέρωσης του πληθυσμού με σκοπό την ενίσχυση της επιχειρησιακής προστασίας της υγείας του σε περιπτώσεις έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες.

Άρθρο 2

Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ως περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες νοείται κάθε κατάσταση:

1. Που είναι συνέπεια:

- α) ατυχήματος που έχει συμβεί στο έδαφος κράτους μέλους σε εγκαταστάσεις ή στα πλαίσια δραστηριοτήτων από τις αναφερόμενες στο σημείο 2 και έχει προκαλέσει ή υπάρχει κίνδυνος να προκαλέσει σημαντική διαρροή ραδιενεργών υλών ή
- β) της διαπίστωσης, μέσα ή έξω από το έδαφός του, αφύσικων επιπέδων ραδιενέργειας, τα οποία είναι πιθανό να είναι επιβλαβή για τη δημόσια υγεία στο εν λόγω κράτος μέλος ή
- γ) άλλων ατυχημάτων, εκτός αυτών που ορίζονται στο στοιχείο α), που έχουν συμβεί σε εγκαταστάσεις ή στα πλαίσια δραστηριοτήτων από τις αναφερόμενες στο σημείο 2 και έχουν προκαλέσει ή υπάρχει κίνδυνος να προκαλέσουν σημαντική διαρροή ραδιενεργών υλών ή
- δ) άλλων ατυχημάτων από τα οποία προκαλείται ή ενδέχεται να προκληθεί σημαντική διαρροή ραδιενεργών υλών.

2. Που οφείλεται στις εγκαταστάσεις και δραστηριότητες που αναφέρονται στο σημείο 1 στοιχεία α) και γ), και που είναι οι εξής:

- α) οποιοσδήποτε πυρηνικός αντιδραστήρας, όπου και αν βρίσκεται·
- β) οποιαδήποτε άλλη εγκατάσταση που έχει σχέση με τον κύκλο των πυρηνικών καυσίμων·
- γ) οποιαδήποτε εγκατάσταση διαχείρισης ραδιενεργών καταλοίπων·
- δ) μεταφορά και αποθήκευση πυρηνικών καυσίμων και ραδιενεργών καταλοίπων·

- ε) κατασκευή, χρησιμοποίηση, αποθήκευση, διάθεση και μεταφορά ραδιοϊσοτόπων για γεωργικούς, βιομηχανικούς ιατρικούς και συναφείς προς αυτούς επιστημονικούς και ερευνητικούς σκοπούς και
- στ) χρησιμοποίηση ραδιοϊσοτόπων για παραγωγή ενέργειας σε διαστημικά μηχανήματα.

Άρθρο 3

Για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, οι όροι «σημαντική διαρροή ραδιενεργών υλών» και «αφύσικα επίπεδα ραδιενέργειας τα οποία είναι πιθανό να είναι επιβλαβή για τη δημόσια υγεία» καλύπτουν τις καταστάσεις που ενδέχεται να επιφέρουν υπέρβαση των ορίων δόσης που ορίζουν, για το κοινό, οι οδηγίες οι οποίες καθορίζουν τις βασικές κοινοτικές προδιαγραφές στον τομέα της προστασίας από ακτινοβολίες⁽¹⁾.

Άρθρο 4

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

- α) πληθυσμός που ενδέχεται να πληγεί σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες:

κάθε ομάδα πληθυσμού για την οποία έχουν προληπτικά καταρτισθεί από τα κράτη μέλη σχέδια επέμβασης σε περιπτώσεις έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες·

- β) πραγματικά πληττόμενος πληθυσμός σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες:

κάθε ομάδα πληθυσμού για την οποία προβλέπονται ειδικά μέτρα προστασίας, μόλις συμβεί περιστατικό έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Προηγούμενη ενημέρωση

Άρθρο 5

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο πληθυσμός που ενδέχεται να πληγεί σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες, να ενημερώνεται για τα μέτρα προστασίας της υγείας που εφαρμόζονται στην περίπτωσή του και για τη συμπεριφορά που θα πρέπει να ακολουθήσει σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες.

2. Οι παρεχόμενες πληροφορίες αφορούν τουλάχιστον τα σημεία που περιέχονται στο παράρτημα I.

3. Οι πληροφορίες αυτές γνωστοποιούνται στον πληθυσμό για τον οποίο γίνεται λόγος στην παράγραφο 1 χωρίς να χρειάζεται να το ζητήσει.

4. Τα κράτη μέλη αναπροσαρμόζουν τις πληροφορίες και τις γνωστοποιούν σε τακτά χρονικά διαστήματα καθώς και όποτε επέρχονται σημαντικές αλλαγές στα περιγραφόμενα μέτρα. Οι πληροφορίες αυτές είναι διαρκώς προσιτές στο κοινό.

⁽¹⁾ Παρέβαλε, ιδίως, το άρθρο 12 της οδηγίας 80/836/Ευρατόμ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Ενημέρωση σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες*Άρθρο 6*

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε, μόλις συμβεί περιστατικό έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες, να ενημερώνεται αμέσως ο πραγματικά πληττόμενος πληθυσμός, σχετικά με τα δεδομένα της κατάστασης έκτακτης ανάγκης, τη συμπεριφορά που θα πρέπει να ακολουθήσει και τα μέτρα που θα επιβληθούν, ανάλογα με την περίπτωση, για την προστασία της υγείας του.

2. Η διάδοση των πληροφοριών αφορά, ανάλογα με την περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες, τα σχετικά σημεία που αναφέρονται στο παράρτημα II.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Ενημέρωση των προσώπων που ενδέχεται να συμμετέχουν στην οργάνωση της βοήθειας σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες*Άρθρο 7*

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε τα πρόσωπα που δεν ανήκουν στο προσωπικό των εγκαταστάσεων ή/και δεν συμμετέχουν στις δραστηριότητες οι οποίες καθορίζονται στο άρθρο 2 σημείο 2, αλλά τα οποία ενδέχεται να συμμετέχουν στην οργάνωση της βοήθειας σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες, να λαμβάνουν κατάλληλες πληροφορίες, τακτικά προσαρμοζόμενες στα νέα δεδομένα, σχετικά με τους κινδύνους που διατρέχει η υγεία τους λόγω της παρέμβασης και τα προληπτικά μέτρα που πρέπει να λάβουν στην περίπτωση αυτή· η ενημέρωση αυτή λαμβάνει υπόψη τις διάφορες περιπτώσεις έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες που είναι δυνατό να ανακύψουν.

2. Οι προαναφερόμενες πληροφορίες συμπληρώνονται, μόλις συμβεί περιστατικό έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες, με κατάλληλες πληροφορίες για τη συγκεκριμένη περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Διαδικασίες εφαρμογής*Άρθρο 8*

Στις πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα 5, 6 και 7 περιλαμβάνονται και οι αρχές οι οποίες είναι αρμόδιες για

την εφαρμογή των μέτρων που περιγράφονται στα άρθρα αυτά.

Άρθρο 9

Οι διαδικασίες σχετικά με τη διαβίβαση των πληροφοριών που αναφέρονται στα άρθρα 5, 6 και 7 καθώς και οι παραλήπτες των πληροφοριών αυτών, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, καθορίζονται στα πλαίσια κάθε κράτους μέλους.

Άρθρο 10

1. Οι πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 5 κοινοποιούνται στην Επιτροπή, εφόσον το ζητήσει. Τα κράτη μέλη έχουν δεσφαίως την ευχέρεια να κοινοποιήσουν τις πληροφορίες αυτές σε άλλα κράτη.

2. Οι πληροφορίες που παρέχει ένα κράτος μέλος, δυνάμει του άρθρου 6, κοινοποιούνται στην Επιτροπή καθώς και στα κράτη μέλη που έχουν πληγεί ή ενδέχεται να πληγούν.

3. Όσον αφορά τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 7, όλα τα κατάλληλα στοιχεία για την περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες κοινοποιούνται στην Επιτροπή, εφόσον το ζητήσει, το συντομότερο δυνατόν και στον βαθμό που αυτό μπορεί να γίνει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Τελικές διατάξεις*Άρθρο 11*

Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να εφαρμόζουν ή να αποφασίζουν μέτρα για την εξασφάλιση περαιτέρω ενημέρωσης από αυτή που απορρέει από τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 12

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο 24 μήνες μετά από την έκδοση της. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή για τη λήψη των μέτρων αυτών καθώς και για τις ενδεχόμενες μεταγενέστερες τροποποιήσεις.

Άρθρο 13

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 27 Νοεμβρίου 1989.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

R. DUMAS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I**Εκ των προτέρων ενημέρωση κατά το άρθρο 5**

1. Βασικές γνώσεις για τη ραδιενέργεια και την επίδρασή της στον άνθρωπο καθώς και στο περιβάλλον.
2. Πιθανές περιπτώσεις έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες και συνέπειές τους για τον πληθυσμό και το περιβάλλον.
3. Προβλεπόμενα μέτρα έκτακτης ανάγκης για την ειδοποίηση, προστασία και αρωγή του πληθυσμού σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες.
4. Επαρκείς πληροφορίες σχετικά με τη συμπεριφορά που θα πρέπει να ακολουθήσει ο πληθυσμός σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II**Ενημέρωση σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες κατά το άρθρο 6**

1. Σύμφωνα με τα σχέδια αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης από ακτινοβολίες που έχουν καταρτιστεί εκ των προτέρων στα κράτη μέλη, στους κατοίκους των περιοχών που έχουν πράγματι πληγεί θα δίνονται γρήγορα και επανειλημμένα:
 - α) πληροφορίες για το έκτακτο περιστατικό, κατά το δυνατόν δε, και για τα χαρακτηριστικά του (προέλευση, έκταση, αναμενόμενη εξέλιξη)·
 - β) οδηγίες αυτοπροστασίας, οι οποίες, ανάλογα με την περίπτωση, μπορούν:
 - να αφορούν, ιδίως, τα εξής στοιχεία: περιορισμός της κατανάλωσης ορισμένων τροφίμων που ενδέχεται να έχουν μολυνθεί, απλοί κανόνες υγιεινής και απομόλυνσης, κλείσιμο στα σπίτια, διανομή και χρήση προστατευτικών ουσιών, ληπτέα μέτρα σε περίπτωση εκκένωσης της περιοχής,
 - να συνοδεύονται, ενδεχομένως, από ειδικές οδηγίες για συγκεκριμένες ομάδες του πληθυσμού·
 - γ) συμβουλές για συνεργασία, στα πλαίσια των οδηγιών ή των υποδείξεων των αρμοδίων αρχών.
2. Εάν πριν από την κατάσταση έκτακτης ανάγκης μεσολαβεί μια φάση προσυναγερμού, στους κατοίκους των περιοχών που ενδέχεται να πληγούν σε περίπτωση έκτακτου κινδύνου από ακτινοβολίες, πρέπει ήδη κατ' αυτή τη φάση να δίνονται πληροφορίες και οδηγίες, όπως:
 - συμβουλή προς τον ενδιαφερόμενο πληθυσμό να παρακολουθεί ραδιόφωνο ή τηλεόραση,
 - προκαταρκτικές οδηγίες προς ιδρύματα με ιδιαίτερες συλλογικές ευθύνες,
 - συστάσεις προς τις ιδιαίτερα ενεχόμενες επαγγελματικές μονάδες.
3. Ανάλογα με το διαθέσιμο χρόνο, αυτές οι πληροφορίες και οδηγίες θα συμπληρώνονται με υπόμνηση των βασικών γνώσεων σχετικά με τη ραδιενέργεια και την επίδρασή της στον άνθρωπο καθώς και στο περιβάλλον.